

(по прѣвода на «Варнен. Общин. Вѣстникъ», год. VI табр. 36, относително «Благотворителността въ Америка»):

«Въ международния конгресъ, въ Парижъ, разисквалъ се въпросътъ относително организирането и въ Франция, за просяцитѣ“ общественна благотворителность, по приѣбра на Америка и Англия, гдѣто тѣзи система е дала и дава най-благотворителни резултати.

Американската общественна благотворителность относително просяцитѣ се състои именно въ това, че тия послѣднитѣ — просяцитѣ — постоянно се навѣртатъ около членовѣтъ на благотворителнитѣ комитети, които иматъ списъкъ за всички просяци, живущи исклучително отъ просия.

Подъ расположението на тия комитети, за събиране точни свѣдения, намѣрватъ се най-вече интелигентни госпожи и госпожици, които всецѣло се прѣдаватъ на тѣзи благородна дѣятелность, — наглеждатъ сиромаситѣ, просяцитѣ и въобще нещастнитѣ, униженитѣ и оскѣрбенитѣ. . . .

Тѣзи дами всѣкидневно посѣщаватъ своитѣ любимци — нещастнитѣ бѣдни и просяци, но не за да имъ даватъ лично сами нѣкоя материална помощ, а за да изучатъ най-точно тѣхното сѣщтинско положение и да опрѣдѣлятъ най-сѣщественнитѣ имъ нужди. Помощта се дава послѣ, направо отъ комитетитѣ, на основание прѣдставенитѣ отъ дамитѣ свѣдения. При управлението на комитетитѣ отворени сѣ и различни занаятчийници, въ които спомогнатитѣ отъ комитета мже, прѣзъ извѣстни дни, могатъ да си намѣрѣтъ работа. Опрѣдѣлената заплата за труда имъ е по-долна отъ она за труда на фабричнитѣ работници и ония въ другитѣ частни занаятчийници, понеже на комитетитѣ не сѣ отворени, за да даватъ постоянна работа на здравитѣ и всекога способни за работа бѣдници и просяци, а за да испитатъ тѣхната добросѣвѣстность, и да имъ дадѣтъ възможность да си добиватъ поне прихраната съ собственния си трудъ, до като намѣрѣтъ работа на друго мѣсто съ по-добра надница, за която цѣль имъ се прѣд-виждатъ и свободни дни прѣзъ недѣлята.

На тѣзи сѣщитѣ начала сѣ и за женитѣ перачници. За майкитѣ отъ тѣхъ има сиропиталища, гдѣто тѣ могатъ да си оставятъ дѣца-

та за прѣзъ цѣль день, и така да отиватъ на работа или да търсѣтъ такѣва. Изобщо прѣимуцествата на този родъ обществената благотворителность сѣ неоцѣними. Американцитѣ сами се признаватъ, че сѣ дошли до такова заключение: Онеи человекъ, казватъ тѣ, въ когото сѣвѣстѣта още не е изгаснѣла, щомъ като по-срѣщне отъ страна на благотворителнитѣ комитети всека готовность да му помогнатъ — съ работа, а не съ пари — отивка отъ мързела и готованството.“ — Дайте на просяка едно комаче хлѣбъ, казва американецътъ, вмѣсто просимата му стотинка, и той е готовъ на часа да се отвърне отъ васъ. Ако всички бѣхж имъ давали все хлѣбъ, навѣрно просяцитѣ щѣхж да бѣдѣтъ не-сравнено по-малко.“

Въ Съединенитѣ Щати сега за сега сѣмъсгвуватъ 80—90 такива дружества (асоциаци); въ Англия и Шотландия 60—70. Въ полза на тѣхната неуморима дѣятелность и несравнено благотворни резултати, говори статистиката на паутеризма (сиромашията) въ Англия, гдѣто въ 1869 година числото на просяцитѣ е достигало до 138556, а въ 1886 год. то е слѣз-ло на 89926. Въ Филаделфия числото на прося-цитѣ, въ разсгойние на една година — 1885 — 1886 е спаднало съ 25 %, благодарение на тѣзи Американска система, достойна за подраже-ние отъ всички нации.“

Излишно е, слѣдователно, да говоримъ, че е длѣжность на всека една отъ насъ да поддър-жаме по силата си нуждающитѣ се отъ поддър-жка, да улѣкчаваме теглитата на сиромаситѣ и злочеститѣ, да помагаме на имѣющитѣ нужда отъ помощъ; защото едно че затова напростран-но сме расправили, а друго че съ голѣма радость забѣлѣзваме, че туй нѣщо не само отъ день на день се повече отбира и отъ насъ, но и се при-лага съ успѣхъ въ практика. Най-ясно доказа-телство за послѣднето служѣтъ сѣставенитѣ и всеки пѣтъ сѣставлявани въ всеки градъ изъ отечеството ни **женски дружества** съ чело-вѣколюбива цѣль.

И дѣйствително, надали има вече въ цѣла България нѣкой, ако ще би и най-малѣкъ, градъ, падаже и по-голѣмички села, гдѣто да нѣма та-кѣва дружества. Ние съжалѣваме, че не можемъ да запознаемъ читателитѣ и читателкитѣ си съ

историята на тия дружества, нито поне да увѣковѣчимъ името на онай или имената на ония, що сж имали тая великодушна, благородна, достохвалебна идея за съставяние женско дружество съ благотворителна цѣль. Сега, ако вземемъ на рѣцѣ и разгледаме уставитѣ на всички почти подобни дружества, то ще видѣмъ, че толкова цѣльта, колкото и срѣдствата имъ сж еднакви, т. е. цѣльта е благотворителна, а срѣдствата се състоятъ въ мѣсечни вносове отъ страна на членкитѣ на всѣко дружество и въ приходи отъ прѣдставления, балове и тѣмъ подобни работи съ благотворителна цѣль. Женскитѣ спр. по насъ дружества може да се каже, че сж единъ видъ спестовни каси, доходитѣ обаче, на които служатъ за облага не на съюзницитѣ имъ, а на всѣкакви бѣднягини.

Женскитѣ по насъ дружества, разгледани не само откъмъ тая страна, отъ която по-горѣ сме ги разгледали, сж учредения общеполезни и вдъхвающа наоколо благи надежди, радост и щастие; тѣ, разгледани и откъмъ друга една страна, придобиватъ още по-голяма важность, защото добръ характеризиратъ българката и твърдѣ справедливо ѝ каратъ да се възгордѣва, тъй като твърдѣ добръ доказватъ, че българката разбира мисията си, а и умѣе да ѝ изпълнява за благо на ближнитѣ си.

Всепознато е, че спестелийнето е една отъ главнитѣ добродѣтели на всѣка българка. А пъкъ спестеливостта е най-скъпата добродѣтель за всѣкого, тъй като тя отличава цивилизирания отъ нецивилизирания, особенно же за домакинната. Спестителността е обнаружаването на прѣдвидливостта, собствено най-първоначалната ѝ форма. Цѣлото общество се ползува отъ спестеливостта, защото тя има за цѣль всеобщото увеличаване на производителната сила. И самитѣ диващи иматъ вродено чувството на спестеливостта, тъй като тѣ много пъти не пияждатъ заведнажъ всичкия си ловъ, но помисляватъ си и за утрѣшния день, та запазватъ нѣщо и за него. Има, обаче, голяма разлика между спестяването на дивацитѣ и оупѣ по Политическата Икономия. За първия видъ спестяване достатъчно е запазването на прѣдмета, догдѣто за втория видъ освѣнъ запазването му, нужно е той да бѣде и производителенъ.

И тъй като знаемъ, че спестелийнето го има вродено у всѣка българка, че то е твърдѣ свойственено ней поради милостивото и чувстви-

телното ѝ сърдце и поради възпитанието, което ѝ се дава отъ най-ранната и най-нѣжната ѝ възраст, то какъ да не приемемъ, че българката напълно и съзнателно конкурира съ европейката и по полето на благотѣлността? Его гдѣ, слѣдователно, трѣбва да се търси причината на женскитѣ дружества по насъ, които правятъ честь на нашия полъ тукъ и го доказватъ достоенъ за почетъ и уважение отъ страна на цѣлия свѣтъ, тъй като той умѣе да способствува серпозно за благоденствието не само на своето само семейство, но и на цѣло общество, за благо на милото ни отечество — нѣщо, което, споредъ насъ, е истинското прѣдначение на жената — българката.

Но нека видимъ, сега, дали е достатъчна добрата воля на членкитѣ ни по разнитѣ дружества, да внасятъ ежемѣсечно, или когато е опрѣдѣлено по устава имъ врѣмето на внасянето, членството си. Стига ли това само? Ние мислимъ, че това само не е достатъчно. Но какъ би трѣбвало да бѣде това, ще попита, разбира се, твърдѣ справедливо всѣка една отъ читателкитѣ ни. Отговорътъ на това питанье и доказването причината, за която то трѣбва да бѣде иначе, а не тъй, както си е досега — ето прѣдметътъ на настоящата ни студия за женскитѣ дружества по насъ. (Слѣдва).

Градъ Варна.

(Продължение)

«Въ 1387 год. Генуезцитѣ заключили търговски твърдѣ износенъ трактатъ съ Иновка, банъ на Добруджа (приморска България). Въ тоя трактатъ български князь отстъпилъ на Генуезскитѣ търговци едно удобно мѣсто за лозя и за църква. . . . «Въобще послѣднитѣ крале на България, пише Вретосъ, старали се да ѝ обогатѣтъ съ търговията чрѣзъ трактати, заключени не само съ императоритѣ на Истокъ, но и съ двѣтъ много търговски държави на Италия, республикитѣ Генуезска и Венецианска. . . . Въ Варна имали консулъ както Венецианцитѣ, и Генуезцитѣ. «Както единтъ, тъй и другитѣ,» пише de la Primaudée, имали търговски договори съ Българскитѣ крале. Венецианскитѣ търговци въ Варна притежавали мѣсто и църква. «Поради това именно е много распространено въ Варна и въобще въ Варненско помятието за Генуезцитѣ (отъ туй и изречението «Джигневизденъ — калма»). (M. Elie de la Primaudée: Etudes sur le commerce au moyen âge, Paris 1848). »

¹⁵⁾ Пречекъ стр. 130, 131, 138 и 189. — Мелетий Географъ т. II стр. 61. — Нв. Николовъ 146—147. —

Първа подпаднала подъ Турското иго Добруджа, защото отдавна още отъ XIII столѣтие бѣхъ се заселили Татаре, които се размножили постепенно въ XIV столѣтие. Султанътъ Мурадъ поискалъ помощъ противъ Сърбитъ отъ Иванка, Добричовъ синъ, и отъ Шишмана; но и двамата не рѣчили да му дадатъ исканата помощъ. Тогава испратенъ билъ противъ тѣхъ отъ Одринъ Везирътъ Али-паша съ 30000 души войски, които пакъ испратилъ противъ Иванка генерала Тимурташъ (Иречекъ казва Якшибей). Тимурташъ прѣвзелъ и Провадия и Шуменъ, но не и Варна, въпреки че двама отъ най-личнитъ войни жители бѣхъ му се обѣщали да ѝ прѣдадатъ.) — Но подиръ малко врѣме, по всѣка вѣроятностъ, въ врѣме на Султана Баязида, Мурадовъ синъ, нареченъ Плъдрѣмъ (молния) и Варна подпаднала въ турски ръцѣ и стапала главенъ градъ на санджакъ. Но слѣдъ нѣколко години (1402 г.) всичкитъ крайбрѣжни Черноморски градове, заедно съ Солунъ и много други градове въ Македония, прѣминѣли въ Византия, отдадени ней отъ по-големия Баязидовъ синъ, Сулюмана, потърпѣватъ поражение въ Мала-Азия. ¹¹⁾ — Слѣдъ нѣколко години, въ врѣме на междоусобната война прѣзъ царуването на Султана Баязида, отново била завоювана Варна (1410 г.), но възможно е да е била пакъ отдадена на Византийския императоръ Мануила ¹²⁾ отъ Мурада. — Най-послѣ на 10-я или, споредъ други, на 11-я Ноемврий 1444 год., Варна била свидѣтелка на една битка, която била критическа не толкова заради многобройнитъ войски, които взели участие въ неѣ, но заради неоспоримитъ и трайнитъ си послѣдствия, защото съ неѣ се укрѣпило владичество на Турцитъ надъ Балканския Полуостровъ и тя било послѣдното, но безуспѣшно опитване на християнскитъ господари да испаднатъ Турция изъ Европа. ¹³⁾ — На 15 Юлий 1444 г. се сключи между Турцитъ и Маджаретъ едно примирие отъ десетъ години, което и съ кѣтва се утвърди на 4 Августъ сѣщата година. Но туй примирие се прѣстѣпило подиръ 10 дена отъ Маджаретъ. Мурадъ, като се научилъ въ началото на Септемврия за туй прѣстѣпване на примирieto, прибрзалъ и прѣминѣлъ Босфора. Въ туй врѣме Маджарс-полската войска, подъ прѣдводителството на Трансилванеца Хуниада и Полския кралъ Владислава, скоро пристигнали въ Варна, отгдѣто Венецианската и Гезуезката флоти щѣли да ги закаратъ въ Цареградъ. При това бѣхъ се прѣдали на съюзнитъ войски много градища и крѣпости, помежду които, Варна и Каварна, но не и Балчикъ, който биде прѣвзетъ съ пристѣпъ; още тия войски изгорили 28 кораби, строени отъ Мурада въ

рѣката Камчия и прѣдначени за Черпото-море. ²¹⁾ Но Владиславъ се разболѣлъ и се принудилъ да остане въ Варна; ²²⁾ и така Мурадъ ималъ врѣмето да прѣмине Балкана и да се втурне въ България, като пристигналъ въ малко врѣме прѣзъ Гебедже или Дѣвна до Варна и се установилъ на лагеръ на западъ отъ неѣ, четири мили далечъ отъ Маджаро-Полския лагеръ. ²³⁾ На 10 Ноемврий станѣла първата битка и въ началото храбритъ Маджаре, прѣвжодани отъ юнака Хуниада, побѣждавали и даже Султанъ Мурадъ билъ готовъ да побѣгне, но подиръ убиваннето на младия Полски кралъ Владислава, ²⁴⁾ който е билъ погрѣбенъ на сѣщото мѣсто, сѣдбата на битката се промѣнила, та съюзната войска прѣтърпѣла страшно поражение. ²⁵⁾ Десетъ години подиръ тая битка, както е извѣстно отъ Историата, падна и Цареградъ. ²⁶⁾ Подиръ тая битка Варна била отдадена на турския генералъ Тураханъ като тимаръ и отъ тогава останѣла подъ турското иго и дълго врѣме вече не се знае за неѣ нищо. — Въ 1610 год. Варна била ограбена и изгорена отъ Казацитъ и затова Турцитъ се принудили да укрѣпятъ града Варна. ²⁷⁾ Но въ 1653 г. Казацитъ пакъ нападнали западнитъ крайбрѣжни на Черното-море, като достигнали до Балчикъ, па даже и до Варна. Затуй Великий Везиръ се принудилъ да испрати за брѣгопасажи резервнитъ Еничери. ²⁸⁾ На 30 Октомврий 1773 г. когато се продължаваше още обявената въ 1769 год. Русско-Турска война, генералътъ Баронъ Дунгермъ нападналъ крѣпоститъ на града Варна, която се защищавала отъ Килерджи Османъ-Паша. Излѣзлитъ отъ града Варна турци били побѣдени, но Русситъ подиръ битката се напили и, като били нападатъ отъ Турцитъ, изгубили около 1000 маже. ²⁹⁾

Подиръ два мѣсеца (12 Януарий 1774 г.) се появила прѣдъ града Варна Русска войска подъ генерала Тунгермъ, която обсадила Варна по сухо.

²¹⁾ Лаоникъ Халкокондили т. VI чл. 172. — Аммеръ Историата на Турция, II стр. 309. — Мѣстото, гдѣто била изгорена турската флота, и до сега се нарича отъ Турцитъ "Терсана-ери". —

²²⁾ Аммеръ, II стр. 307. —

²³⁾ Дука Михаилъ Непиту, Визан. Истор. гл. XXXII. — Тука има едно недоразумѣние относительно това, въ кои ръцѣ се намирала Варна; защото Халкокондили (гл. VI гл. 172) изрично казва, че Варна била прѣдана на маджаретъ отъ Турцитъ; а една поема "Ошѣлото на Цареградъ" споменува, че Варна и Силиврия сѣ отстъпени на Маджаретъ отъ Византийцитъ. Отъ прѣвъ погледъ това прѣдставлява противоречие и неразбранщина; можемъ, обаче, да спогодимъ работата, като прѣдположимъ, че Византийцитъ бѣхъ се обѣщали на Маджаретъ да имъ подарѣтъ града Варна, ако щѣхъ да го прѣвзематъ, както и Силиврия на другитъ съюзници (виждъ Ив. Николовъ стр. 151—152).

²⁴⁾ Аммеръ, Турска Историа. — Още Turcograssiae кн. II стр. 5. — Г. Кастриотъ Историа (на френски).

²⁵⁾ La Bulgarie ancienne et moderne par A. P. Bretos стр. 211. — Историата на България отъ сѣщия стр. 211. — Grand dictionnaire géographique et Critique, 1741 г. Venise X. p. 513.

²⁶⁾ Ив. Николовъ стр. 161. —

²⁷⁾ Атанасъ Коинино Исихласти: Подиръ паданнето стр. 513. —

²⁸⁾ Тамже стр. 517. —

²⁹⁾ "Русски войны въ 1828 г. отъ Барона Валентина. — Alhronso Balleggie, Paris 1857,

¹¹⁾ Виждъ Кр. Ив. Мирский, Варнен. Общ. Вѣстникъ, год. II бр. 15. —

¹²⁾ К. Папаригопуло, Сръдна Историа стр. 306—307. — Кр. Ив. Мирский (Варнен. Общ. Вѣстникъ). —

¹³⁾ Ив. Николовъ стр. 147. —

¹⁴⁾ Иречекъ стр. 187. — Ив. Николовъ стр. 148. —

Но адмиралътъ Халаджи Османъ-паша пристигналъ въ Варна, гдѣто извадилъ войска, която заедно съ оная на града нападнала руситѣ и ги разбила.²⁹⁾ — Въ обявената между Руссия и Турция война на 1809 г. Варна се е въспротивила на нападенията на Руситѣ подъ командата на генералитѣ Марковъ и Блатовъ, които бѣхъ прѣвзели Манкалия и Каварна. — Въ 1828 г. Руссия пакъ объяви война на Турция, по този пѣтъ Руситѣ прѣвзели Варна на 29 Септемврий 1828 г. подиръ тримѣсечно обсаждане. Въ тая обсада присѣтствувалъ самъ Рускии императоръ Николай, който насмалко щѣлъ да падне робъ въ рѣцѣтъ на Турцитѣ.³⁰⁾ Завладѣването на Варна отъ Руситѣ траяло 18 мѣсеца, слѣдъ което тя била отново повърната на Турцитѣ.³¹⁾ — На 28 Май 1853 г. се почнѣла тѣй наречената отпослъ Кримска война, за прѣзъ всичкото продължение на която Варна служела като центръ на съсѣрдогочванието войскитѣ на съюзницитѣ и като главно мѣсто за приготвянето на войната.³²⁾

(Слѣдва).

Жената въ Китай.

(Продължение отъ брой 20 и край)

Споредъ Ли-ки, старъ свещенъ законъ, жената отъ шестата си година се затваря вече въ дома си и не излиза повече. Тамъ ти се учи отъ учителката си да е благоприлична въ обноскитѣ си, послушлива и покорна; при това се учи да тъче, да прѣде, да крои разни дрѣхы, да приготвя обѣда и да пазѣ всичко, що е прѣдначено за жѣрга. За писменността и аритметиката нито дума става, освѣнъ слабото прочитанне. Споредъ една Китайска пословица, четното се запрѣщава на момичетата, защото има лошѣви книги.

Отъ горнето става явно, че неграмотността, въ която била осѣдена китайката, способствувала, да оставятъ тѣ нравствено и умствено по-долу отъ другитѣ народи. Колкото за женитѣ на бѣднитѣ, тѣ се затварятъ въ домоветѣ си, но не имъ остава никакъ свободно врѣме; понеже извършватъ най-тежкитѣ работи. Пилжестественитѣ сръщатъ женитѣ имъ да носѣтъ на гърба своитѣ си дѣца и да работѣтъ въ сѣщо врѣме, а мъжетѣ имъ да играѣтъ, да се расхождатъ или спѣтъ.

Его какво сръщаме въ свещенитѣ книги на китайцитѣ за прѣимущества на добръ възпитаното момиче.

«Момата е длѣжна да стои при майка си като нейна сѣнка. Сръдствата за наичиванне, любопытството, лекитѣ четения ставатъ толкова врѣдителни, колкото тѣ се прѣдаватъ на тѣхъ. Скромността, мѣлчанieto, сладостта, свѣтливостта, трудо-

любieto, уединений, животъ почетѣта къмъ родителитѣ и братѣя сѣ необходимитѣ благодѣтели на почетното момиче. Отъ поведението на момичето спрѣмо родителитѣ си се прѣдвижда за какво ще бѣде то и спрѣмо съпруга си.»

А въ Ли-ки се сръща върху този прѣдметъ слѣдующето: «Въ седмата си година мъжкитѣ дѣца сѣ длѣжни да се отдѣлѣтъ отъ женскитѣ, нито трѣбва да живѣѣтъ наедно, нито да ѣдатъ, въ една трапеза. Мъжкитѣ да останѣтъ по външнитѣ отдѣления на къщата, а женскитѣ на вътрѣшнитѣ; на женитѣ се запрѣщава излизанieto отъ гинесейтѣ, а на мъжетѣ влизанieto въ тѣхъ; младата момѣ трѣбва да се закрие, когато излиза; въ улицата дѣсната ѣ страна принадлежи на мъжа, а лѣвата на женитѣ; запрѣщава се да се дава какво и да е на хора не отъ сѣщия полъ.»

Дѣщеритѣ на по-горнитѣ семейства се учатъ да говорѣтъ тихо, любезно и да бѣдѣтъ покорни; да тъкатъ, да прѣдатъ, а въ свещенодѣйствиа за паметъ на умрѣлитѣ роднини, да черпѣтъ вино и готвѣтъ ястие.

Нѣжнитѣ си години тѣ прѣкарватъ въ неподвижностъ; защото искривяването на краката имъ не имъ позволява да ходѣтъ отъ голѣми болки и така злощастнитѣ сѣщества се лишаватъ въ младитѣ си години отъ най-необходимото за тѣхъ нѣщо, именно отъ движенieto. Ако се случи по нѣкога да излизатъ дѣщеритѣ на по-богатитѣ, то тѣ излизатъ на носилки, а на сръднитѣ, — на малки кола. Момитѣ при това се занимаватъ съ вокалната и инструментална музика. Обикновенний инструментъ за музиката наричатъ Сюе, на който хордитѣ сѣ отъ коприна и се играе съ нектитѣ, за което и се оставятъ тѣ длѣги.

Осѣнъ домашнитѣ, другитѣ особенни работи, съ които се тѣ занимаватъ, сѣ отгледванието на коприненитѣ буби, осукването на памука и приготвянето на чай, които работи подхождатъ на сѣдниши животъ на богатитѣ жени; но женитѣ на бѣднитѣ работѣтъ и по индустриалнитѣ и полскитѣ работи. Има и такива, които, облѣчени съ мъжки дрѣхы, изпълняватъ длѣжността на лодкари и грѣбци.

При всичко че всичкото имъ възпитанне има за цѣлъ женидбата, обаче има много момѣ, които, за да могатъ по-добръ да си изпълнѣтъ длѣжността къмъ родителитѣ, или тѣй сѣщо и вдовитѣ, отъ уважение къмъ умрѣлия си мъжъ, оставатъ неомѣжени. Такива жени се ползватъ отъ особено уважение, дѣже слѣдъ смъртѣта имъ се събира помощъ и имъ се въздига паметникъ за тѣхната добродѣтелностъ. Родителитѣ имъ първомъ, а подиръ цѣлото село и кварталѣтъ принасятъ голѣма сума за подобни героини, на които се въздигатъ голѣми каменни и дързени арки, украсени съ разни баснословни животни, цвѣта и птичета. А на лицето се пишѣтъ надписи за дѣвственността или вдовство.

²⁹⁾ Ив. Николовъ стр. 178, —

³¹⁾ Вижъ Исторiята на Кримския походъ отъ Барона Базанкуръ. —

Слѣствие голѣмата прѣдпазливостъ на китай-кигѣ, да не се омѣжѣтъ за иностранитѣ, сѣ завар-дили и до днесъ сѣщия типѣ, какѣвто сѣ имали прѣди много години. Въобще иматъ тѣнѣтъ и малѣкъ рѣстѣ, носѣ късѣ, очи разрѣзани и свити къмъ слѣпнитъ си очи, уста тѣсни и усни розови.

Бѣлилото е общоупотребително. Още на 7 или 8-годишна възраст почватъ употреблението му. Черната имъ коса се вързва отирѣдъ и се окичва съ цвѣти, а некитѣ си оставятъ дълги. Космитѣ на главата имъ се правѣтъ разнообразно. Намазватъ ги съ миризливи масла и убодватъ съ златни или сребърни карфици, а по-богатитѣ турятъ и на двѣтъ страни искусствени цвѣти отъ бисеръ. Има и единъ другъ видъ вчесване, по което космитѣ се обвиватъ, залѣпватъ на нарочно направена дѣска и восѣкъ; този способъ, при всичко, че се счита най-добрий, обаче е много труденъ, тѣй като трѣбва постоянно да се варѣжѣтъ, за да не се закачѣтъ нѣкъдѣ, а нощъ трѣбва да се спи съ лицето на долу. За да се счесѣтъ послѣ, трѣбва цѣли часове да стоѣтъ прѣдъ огъня, за да се стопи восѣкътъ; за това тѣ тогава се чешѣтъ въ годината най-много три пѣти.

Женитѣ отъ висшата класа носѣтъ скъпоцѣнни огърлици, които грациозно висѣтъ на шията имъ.

Освѣтъ бѣлилото и написването на вѣждитѣ и клѣпачитѣ, китайцитѣ по нѣкога носѣтъ халка въ срѣдата на срѣднитѣ усни и край на брадата. Въ Пекинѣ минувацитѣ по улицитѣ често виждатъ жени въ клѣщата, държащи въ рѣцѣтъ си чубука за пушение, който обаче при взора на мъжа се криѣтъ. Пушенного, както и вземанието опиумъ (афюнъ) въ Китай сѣ нови нѣща.

Една туристка.

Една идилія изъ Хомеровитѣ епоси.

Хомеръ, както е извѣстно, е единъ съ най-старитѣ и прочути по цѣли свѣтъ поети. Неговитѣ съчинения, Одиссея и Илиада, сѣ най-старитѣ, а сѣмшесвѣременно ч най-чудеснитѣ до такѣва степенъ, щото до днесъ още никой не е можѣлъ да надмине Хомера по този родъ поеми, по който е писалъ той, именно по епоса. Наивността, искренността, свободата въ изражението на чувствата, сѣ най-характеристически черти въ цѣли Хомеровъ свѣтъ. Тамъ се срѣщатъ най-чудесни описания, събития и пр. така изящно и чудесно описани, щото читателѣтъ, като че прѣдъ огледалото вижда да ставатъ тия дѣйствително прѣдъ очитѣ му. Поегѣтъ не философствува, но само разказва, но въ разказа си той най-строго държи природнитѣ закони. Една отъ най-прочутитѣ сцени, които описва той е срѣщанието на Алкиноевата дѣщеря Навсикаа съ Одиссея. За тая сцена Гете казва, че невъзможно е да си въобрази човѣкъ по-хубава отъ неѣ.

Желайки да прѣдамъ на читателцитѣ на „Ж.

Свѣтъ“ нѣщо отъ това голѣмо Хомерово богатство, отварямъ именно тая страница, гдѣто се описва горѣказаната сцена, отъ сладостѣта на която се увличамъ, безъ да могѣ да се спра прѣдъ величieto на сцената. Какъ да раскѣсамъ епоса въ малки части, какъ да отдѣлѣмъ отъ цвѣтето благоуханието му, отъ дени свѣтлината и да се мъчѣ да привлѣкъ вниманието на читателя надъ отдѣлни сцени, когато цѣлото е една нераздѣлна привлѣкателностъ?

Алкиноевата дѣщеря, Навсикаа, спи спойно и наивно, Атина влиза въ спалнята ѣ и ѣ подбужда да отиде въ рѣката, за да си испере дрѣхитѣ като ѣ казва: «Навсикаа, защо толкова мързеливата е родила майка ти, когато врѣме е вече да се омѣжишъ?» Тогава наивната мома става, тича да съобщи това на баща си, безъ, обаче, да спомене нѣщо за женидбата, като неприлично, и му се моли да ѣ отпусне колата, за да отиде на рѣката и испере дрѣхитѣ на роднителитѣ и братѣята си. Старий Алкиной обаче разбралъ сѣщиската ѣ цѣль и заповѣдалъ да приготвѣжѣтъ единъ отъ най-добритѣ кола. Въ рѣката, слѣдъ като се свършила работата, тя почва да играе на топъ съ слугинитѣ си, но паданieto на тона въ рѣката събужда спящия тамъ наблизъ Одиссей.

Тогава прѣдъ вида на неопределения гостъ, бѣгатъ всичкитѣ слугини, а остава Алкиноевата дѣщеря, защото искренността и невинността не се възмущаватъ прѣдъ никакви неопределенности, а напротивъ ставатъ по-сѣмѣли, по-храбри. Така и Навсикаа най-сѣмѣло се разговаря съ Одиссея и го утѣшава за злочестѣта му, като му казва, че всичкитѣ злини и добрини сѣ отъ Бога, та безропотно всичко трѣбва да търпи човѣкъ. При това го окуражава, като му общава, че не само ще го снабди съ дрѣхи, но и съ всичко, отъ което той би имѣлъ нужда, тѣй като, както е извѣстно, Одиссей билъ исхвърленъ тамъ отъ морето. Тя послѣ укорява слугинитѣ си, за гдѣто сѣ избѣгнали прѣдъ вида на единъ нещастенъ испадналъ човѣкъ, когато трѣбваше да му помогнатъ; заповѣдва имъ да останѣтъ при неѣ и по този начинъ тя изпълнява дължитѣ, които има всѣки единъ отъ насъ къмъ ближния си.

Слѣдъ като Одиссей се омѣлъ и очистилъ въ рѣката и се облѣкълъ съ даденитѣ му отъ Навсикаа дрѣхи, явилъ се прѣдъ тѣхъ като единъ хубавъ юнакъ. Това нѣщо не избѣгва вниманието на слугинитѣ, но тѣ мѣчатъ; само, обаче, Навсикаа пакъ съ наивностъ исказва впечатлението, което ѣ произвелъ Одиссей, като пожелава, щото и тя да се удостои съ подобенъ съпругъ; въ сѣщо врѣме заповѣдва на слугинитѣ да му дажѣтъ да ѣде.

Слѣдъ яденieto Навсикаа го поканва въ дома си, за да го угости, но не забравя да му каже, да не върви съ тѣхъ заедно, понеже това било неприлично за една мома, да ходи съ непознатъ мъжъ, безъ знанието на родителитѣ ѣ. Слѣдъ това тѣ

се връщатъ и тамъ Одиссей почва да разказва вече своитѣ приключения.

Това е достатъчно, мислихъ, да даде едно понятие за изящността на сцената, която само Хомеровата фантазия можала да си въобрази. Всичко по-нататъкъ така е изящно и привлекателно, щото трѣбва да се прочете исцѣло; но тукъ характерътъ и душевнитѣ качества на героинята Навсикаа така сѣ непорочни и знанието на дълга сирѣмо родителитѣ и сирѣмо ближния си така сѣ възвишени и чисти, щото заслужаватъ да намѣрятъ подражатели и днесъ още, когато сѣ изминѣли толкова вѣкове отъ тогава. Подобни сцени може у насъ да се срѣщнатъ само по селата, гдѣто приструвката не е взела върхъ надъ искренността. Колкото за градищата оставяме да отговарятъ читателитѣ.

В. М.

„Тя всѣкога правѣше дома си щастливъ.“

Една свѣтла лѣтна заранъ, като се скитахъ край едни селски гробища, случи се да прочетѣ слѣдующия надписъ надъ единъ простъ, исправенъ камѣкъ. „Мария Белъ, жена на Йакова Белъ, умрѣла на 27 Май, 18 . . . г. на 42-годишна възраст. „Ти всѣкога правѣше дома си щастливъ.“

Посрѣдъ многого мряморни паметници, които го заобикаляхъ, простий камѣкъ изглеждаше много незначителенъ, но надписътъ, диктуванъ отъ истински, вѣрни, любящи сърдца, повече отвѣзнаграждаваше за видимата разлика.

„Тя правѣше дома си всѣкога щастливъ!“ Каква данъ на любовъ отъ съпругъ и чеда! Други гробове се красяхъ съ рѣдки и трайни мрямори и красноречиви епитети, издѣлбани въ студени гранитъ, и се издигахъ много по-високо отъ мѣстото, гдѣто лежеше той нѣжно запазенъ гробъ. Скъпоцѣнна съпруга и майка! Ти нѣмаше нужда отъ написано поръчителство, защото животътъ ѝ бѣ най-добрата ѝ похвала. Тя има сладко и блаженно мѣсто въ сърдцата на домашнитѣ си. Земний ѝ животъ, написанъ тамъ съ незаличими букви. Тя ще се помни не отъ това „за споменъ“, нито чрѣзъ изваяния мряморъ, но отъ дѣлата, които е вършила, и думитѣ, които е говорила.

Защо да се скита жената на горъ-надолъ по свѣта, да търси сила и положение като нейни права, когато домътъ, нейното царство, изискватъ вѣнцата ѝ любовъ и сила, които ти притѣжава? Кой ѝ е отрѣкълъ неотемленото ѝ право — Богодареното ѝ право, да ошастливи дома си?

Каква по-висока сфера може да се нагласи за жената, отъ колкото е тая да възпитава безсмъртни души, и по кой начинъ могатъ тѣ по-добър да ѣхъ приспособитѣ за небето, ако не като се направи домътъ да прилича на небето? Азъ не бихъ могла да пожелаѣхъ по-свѣта благословия отъ тая: „Да бж-дѣтъ синоветѣ наши като новосаждения, пораснѣли

въ младостта си; дѣщеритѣ наши, като краевѣгъли камѣне, издѣлани за пазатно украшение.“

Когато днитѣ на живота му се свършатъ, и азъ заспѣхъ, сладко погребена между свои умрѣли, не желѣѣхъ по-величественъ и траенъ паметникъ, при засвидѣтелствуванieto на любезнитѣ ми: „Тя всѣкога правѣше дома си щастливъ.“

Превела отъ „Mothers magazine“

Е. Р. Торзиева.

Разни.

* * Съ особена радостъ съобщаваме на читателитѣ си, че Министерството на Народното Просвѣщение отхвърлило забѣлжката на Висшия учебенъ свѣтъ относително запрѣщаванieto за учителствование на омѣженитѣ жени; по който въпросъ бѣхме писали въ прѣдидущия брой.

* * Дълбока старостъ на 12-годишна възраст. — Най-забѣлжителний случай на бързо растение е забѣлженъ отъ Французската Академия въ 1729. То е било едно момче на шестгодишна възраст, петъ крака и три прѣсти високо. На пет-годишна възраст, гласътъ му се промѣни, на шестъ-брадата му исрастихъ, и то изглеждаше като мѣжъ на тридесетъ години. Той притѣжаваше голѣма физическа сила и лесно можаше да подигне на рамената си и да носи човалъ съ жито по-тежъкъ отъ петдесетъ оки. Отпадъкътъ му сѣщо бѣ тѣй бързъ, както и растението му. На осемъ години косата му и брадата му побѣлхъ; на десетъ — краката му политахъ, зѣбитѣ му окапахъ и ръцѣтъ му се схвапяхъ отъ дама; на дванадесетъ той умрѣ съ всѣкой вънкашенъ знакъ на дълбока старостъ.

* * „Икдамъ“ обнародва една статия, въ която доказва необходимостта да се възпитаватъ добръ мюсюлманскитѣ дѣвници. Той искава желание правителството да вземе необходимитѣ мѣрки, за да се въведе въ программата на мѣжкитѣ и женскитѣ училища прѣподаването на политическата икономия и търговското право. Сѣщо така трѣбвало да се прѣподаватъ на момичетата длѣжноститѣ на майка.

„Новини.“

* * Цареградскитѣ вѣстници съобщаватъ, че напоследѣтъ се започнало въ Цареградъ издаването на Женски вѣстникъ на турски езикъ, редактиранъ отъ учени туркини.

* * Кои сѣ най-големитѣ градини въ свѣта. Споредъ послѣднитѣ статистики дванадесетъ сѣ най-големитѣ градини въ свѣта, слѣдующитѣ: 1) Лондонъ: 5,529000 жители, 2) Нью-Йоркъ: 2,616000. 3) Парижъ: 2,345000. 4) Кинтонъ 5) Пекинъ, 1,600000. 6) Берлинъ: 1,497000, 7) Виена: 1,252000. 8) Токио: 1,122000 9) Филадельфия 10) Шанъ-Танъ 11) Шитонъ и 12) Ченъ-Чау повече отъ 1 милионъ.

Афоризми.

Доброто или лошото възпитание приготвява бъдещия животъ.

* * *

Никаква храна не ни дава толкова голямо наслаждение, колкото единъ кусъ хлѣбъ, спечеленъ чрезъ собствената ни работа.

* * *

Не обѣщавайте каквото не можете извърши; лъжливитъ обѣщавани възнеоудяватъ повече, нежели отказването.

* * *

Дѣйствиелно добродушниятъ човекъ се радва искрено за щастieto на другитъ и искоренява отъ сърдцето си низкитъ завистъ.

* * *

Лакостството е недостатъкъ, който прави човекъ, подобенъ на скотъ.

* * *

Гордостта е недостатъкъ на мунавитъ и лекомислещитъ хора.

* * *

Дѣлцитъ на доброто се не боѣтъ отъ никого, а дѣлцитъ на злото се боѣтъ отъ всички сѣтъ.

* * *

Религията е най-силната подпорка на моралността; безъ религия, моралността е бѣло безъ корени.

* * *

Работата е длъжността на богатството, а спестливостта — лъвцата.

* * *

Работата не е само необходима длъжностъ; по и благословение; само лъливия ъ счита за проклетие.

Корреспонденция.

Г. г. М. Чобанъ Добрева, *Балчикъ*: получихме 6 л. абонам. за еп. и Дом. за 95 год. — М. Ив. Велчева *София*: Ст. Енева *Сливенъ*: испратихме Ви повторно исканитъ броеве. — Пор. Хр. Сяровъ *Врѣшка-Чука*: споредъ направенитъ справки отъ агентина ни се оказа, че сте заплатили 7 л. за 94 год. и Ви благодаримъ. — Ив. Христова *Никополъ*: получихме 7 лев. за 94 год. абонам. за Ж. С. и Дом. за смѣтката на г-ца Параскева Христова *Чирпанъ*, за гдѣто сте ѝ ги подарили. — Нова Паворжнева, *София*. и Мария Славова *Радва*, *Базанлъкъ*: молимъ, съобщете гдѣ сте получавали по-на-предъ списанието? — С. Карастояновъ *Свищовъ*, внесѣте молимъ 6. 80 лев. за 35 брѣн отъ Ж. Св. и Домак. отъ 1891 и 95 г.

ПОДПИСКА

за

научното религиозно нравственно списание

„ВѢРА И РАЗУМЪ“

по-прѣди «Церковенъ Вѣстникъ».

Година втора.

Продължава се подписката за абонати на „Вѣра и Разумъ“, научно религиозно-нравственно списание съ девизъ: запознаване свещеницитъ и народа съ най-сѣщественитъ истини на християнството.

Годишенъ абонаментъ 4 лева (за ученици и войници 3 лева), за въ странство 5 лева, винаги прѣдплатени. Излиза въ началото на всѣки мѣсець.

Редакторъ: Свещеникъ Мин. Г. Минковъ.

Пловдивъ.

Книжевиѣстъ.

При Надѣжда Хр. Бъчеварова, акушерка, София, улица Царъ Борисъ и Сѣборна, намиратъ се за проданъ слѣдующитъ

НОВИ КНИГИ:

Наставление за Прѣдпазване отъ Противогнилоостното бабувание и родилния периодъ слѣдъ бабуването.

Цѣна 60 ст.

За Съхранение Здравieto на Женитъ, понятие за менструацията, непраздността и хигиена на тия състояния, съ нѣколко рисунки.

Цѣна лева 1.50.

Безсѣнието и срѣдствата противъ него, полезна книга за страдающитъ. Цѣна 50 ст.

Огледването и Въспитанието на Дѣцата отъ деня на рождението имъ до отбиванieto отъ гърди, отчасти и до училищната имъ възраст. Отъ Надѣжда Хр. Бъчеварова, акушерка.

Цѣна 40 ст.

Намиратъ се подъ печатъ слѣдующитъ

НОВИ КНИГИ:

Ключътъ на Здравieto, популярна Хигиена съ 12 рисунки, отъ Карлъ Рекламъ, професоръ на медицина въ Лайпцигъ, прѣводъ, отъ 8 печатни коли

Цѣна лева 2.

Технология или Наука за Дѣторождение, хигиена за непразднитъ и новорожденитъ, издание 2-ро, поправено и допълнено прѣвъ 1895 г. отъ авторката Алиса В. Стокиемъ, Д-ръ медицины въ Англия. Съ 15 рисунки, прѣводъ отъ 30 печатни коли на 8-на.

Цѣна лева 4.

LE FOYER
DOMESTIQUE

JOURNAL pour la FAMILLE

Publie chaque semaine des articles inédits sur tout ce qui intéresse le cercle de la famille: éducation, morale, hygiène, économie domestique. Il vient d'inaugurer un service timbrologique destiné à rendre d'excellents services aux amateurs. Il fait également une large place à des productions littéraires de nature à délasser en instruisant. Sa tendance et son esprit le recommandent tout spécialement aux mères de famille et à la jeunesse. Il peut être mis entre toutes les mains et chaque de ses années représente un cadeau d'étrennes aussi utile qu'attrayant, sous forme d'un beau volume de plus de 600 pages, relié dans un emboîtement spécial.

L'abonnement est de 6 fr. pour l'année et 3 fr pour 6 mois.

Demander à M M Attinger Frères, Neuchâtel,

des livraisons specimen gratuites